

MOWI ASA
Postboks 4102 Sandviken
5835 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torgeir Fahle, 75531673
Hanne Karbøl Hansen, 75531554

Varsel om trekking av tillatelse etter forurensningsloven for lokaliteten Kjøløyvær i Rødøy kommune

Statsforvalteren viser til vår betingede fraråding av lokaliteten Kjøløyvær datert 6.3.2019, og Nordland fylkeskommune sin tillatelse ved lokaliteten datert 30.4.2020.

Vi viser også til brev fra Mowi ASA datert 11.5.2021 der dere ber Statsforvalteren omgjøre frarådingen på bakgrunn av vedlagt sjøfuglrapport fra Åkerblå AS, samt vårt svar til Mowi ASA datert 15.6.2021, der vi bekrefter vår fraråding av lokaliteten og ber fylkeskommunen ikke gi tillatelse ved Kjøløyvær.

Varsel

Statsforvalteren i Nordland varslar Mowi ASA om at vi vurderer å trekke vår tillatelse etter forurensningsloven for lokaliteten Kjøløyvær datert 6.3.2019. Vedtaket vil bli begrunnet i forurensningslovens § 18 første ledd, jf. forvaltningsloven § 35 og ulovfestede regler om omgjøring. Mowi ASA gis en frist på seks uker til å komme med innspill til varselet.

Kort om bakgrunnen for varselet

Statsforvalteren i Nordland ser at Nordland fylkeskommune ikke har fulgt vår anbefaling om å ikke gi tillatelse ved lokaliteten Kjøløyvær, og at de heller ikke har begrunnet sin avgjørelse faglig etter naturmangfoldloven.

Nordland fylkeskommune unnlot å pålegge Mowi ASA en kartlegging av sjøfuglbestanden ved Kjøløyvær, men Mowi ASA fulgte likevel vår anbefaling om å gjøre dette. Resultatene viste at området var mye brukt av sjøfugl, og at området var viktig næringsområde for hekkende sjøfugl i nærliggende naturreservater.

Nordland fylkeskommune fikk kopi av vårt brev til Mowi ASA der vi opprettholdt frarådingen, men dette har ikke medført at de har trukket sin tillatelse etter akvakulturloven ved Kjøløyvær.

Vår vurdering

Om arbeidsfordelingen i akvakultursaker

Fylkeskommunen treffer vedtak om tillatelse til akvakultur, og skal i denne sammenheng bl.a. vurdere om slik tillatelse er miljømessig forsvarlig, jf. akvakulturloven § 6.

Statsforvalteren har en viktig rolle som høringsinstans i saker som skal vurderes etter akvakulturloven, og vi skal i henhold til laksetildelingsforskriften § 8 sjette ledd gis anledning til å uttale oss om saker som gjelder natur- og miljøvern.

Det er etablert praksis at Statsforvalteren avgir uttalelse. Ordningen må ses i lys av at Statsforvalteren, som statlig fagmyndighet på regionalt nivå når det gjelder lakse- og innlandsfiske-, vilt-, naturvern og friluftsjakter, har en særlig forutsetning for å vurdere om oppdrettsvirksomhet på en lokalitet vil være i konflikt med disse interessene. Gjennom å avgis en uttalelse, kan Statsforvalteren bidra til at saken er tilstrekkelig opplyst før fylkeskommunen treffer sitt vedtak etter akvakulturloven.

Forvaltningspraksis er at akvakulturmyndigheten forholder seg til faglige anbefalinger fra Statsforvalteren, som fagmyndighet på bl.a. forvaltning av sårbare arter. Akvakulturmyndigheten skal så vurdere naturmangfold ved sin behandling, herunder ta inn de faglige anbefalingene fra Statsforvalteren.

Nordland fylkeskommune har i denne saken valgt å se bort fra våre uttalelser, både frarådingen og opprettholdelsen av denne. Det foreligger ut fra dette ikke tilstrekkelig vurdering etter naturmangfoldloven, verken når det gjelder miljørettsprinsippene i kapittel II eller § 49 når det gjelder tillatelsen innvirkning på verneverdiene i et verneområde.

Statsforvalteren ser også at den samlede mengden med nye søkte lokaliteter i Rødøy kommune (Kjølsvær, Håvær og Lyngvær) utgjør en stor samlet belastning for sjøfuglenes leveområder lokalt. Nordland fylkeskommune burde som myndighet innenfor konsekvensutredning innen akvakultur vurdert den samlede belastningen for området, noe de ikke har gjort.

Omgjøringsadgangen

Forurensningsloven § 18 har bestemmelser om endring og omgjøring av tillatelse.

Forurensningsmyndigheten kan om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelse ble gitt, se § 18 første ledd nr. 1.

Tillatelsen kan i henhold til nr. 6 også om nødvendig kalles tilbake dersom det for øvrig følger av ellers gjeldende omgjøringsregler. Forvaltningsloven § 35 første ledd c) sier at et vedtak kan omgjøres dersom det må anses ugyldig. Videre vil et vedtak kunne omgjøres på ulovfestet grunnlag dersom det foreligger vesentlig eller kvalifisert interesseovervekt i favør av omgjøring.

Varsel om tilbaketrekking

Vi vurderer å kalle tilbake tillatelsen gitt 06.03.2019, da vi mener dette er nødvendig ut fra det vi nå vet om de ulemper tiltaket vil medføre og fylkeskommunens unnlattelse av å vurdere sårbart naturmangfold i saken.

Når vi ikke kan se at fylkeskommunen har lagt til grunn foreliggende kunnskap om sjøfugl og ikke har vurdert konsekvensene av tillatelsen etter akvakulturloven, ser vi at det er nødvendig med endringer i vår tillatelse etter forurensningsloven.

Vi la i vår tillatelse for lite vekt på hensynet til naturmangfold, herunder virksomhetens innvirkning på verneverdiene i nærliggende naturreservat. Dette særlig sett i lys av det faktum at fylkeskommunen har valgt å overse vår fraråding og etter vår vurdering ikke har tatt sitt ansvar når det gjelder naturmangfold.

Det følger av forurensningsloven § 11 siste ledd at vi skal legge vekt på de ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, og dette har vi i for liten grad gjort når det ble gitt tillatelse. Dersom arbeidsfordelingen mellom oss og fylkeskommunen hadde fungert som forutsatt, hadde det vært mindre behov for slike vurderinger enn det nå viser seg at det er.

Når fylkeskommunen i sin vurdering av miljømessig forsvarlighet avslutter med at de ikke ser noen grunn til å vurdere tiltaket strengere enn forurensningsmyndigheten, viser dette etter vår oppfatning manglende forståelse for hvordan arbeidsfordelingen i saker etter akvakulturloven er ment å være.

Når arbeidsfordelingen ikke fungerer som forutsatt, må vi ved vår vurdering av om tillatelse etter forurensningsloven skal gis, gjøre en fullstendig vurdering når det gjelder de fordeler og ulemper tiltaket vil medføre ut over det rent forurensningsmessige. Herunder må vi gjøre de nødvendige vurderinger etter naturmangfoldloven.

Vårt vedtak av 06.03.2019 inneholder ikke de nødvendige vurderinger, og vi mener at vedtaket derfor må anses ugyldig.

Vi mener videre at det foreligger slik interesseovervekt i favør av omgjøring at også alminnelige ulovfestede omgjøringsregler gir adgang til å omgjøre tillatelsen.

Tungtveiende miljømessige hensyn gjør seg gjeldende i saken. Grunnloven, internasjonale konvensjoner, naturmangfoldloven og akvakulturloven har alle regler som slår fast at hensynet til miljøet er viktig. Ivaretagelse av hensynet til miljøet, herunder naturmangfoldet, er klart et samfunnsansvar. Når fylkeskommunen ikke tar dette ansvaret, må vi gjøre det som er mulig gjennom det regelverket vi skal forholde oss til. En situasjon der ingen myndigheter tar ansvar for naturmangfoldet, vil være i strid med de regler som gjelder for å ivareta miljøet.

Anmodning om uttalelse

Dere gis anledning til å uttale dere til spørsmålet om tilbaketrekking av tillatelsen datert 06.03.2019 innen seks uker fra mottak av dette varsel.

Det vil ved vurderingen av om det er nødvendig å kalle tillatelsen tilbake måtte vurderes om det er mulig å unngå skade på naturmangfoldet på mindre inngripende måte. Vi må vurdere hva som er nødvendig for å unngå skade på naturmangfoldet uten at dette påfører oppdretter større ulemper enn nødvendig. Det vil som utgangspunkt kunne vurderes om det kan gis en tidsavgrenset tillatelse, med vilkår om overvåking og vilkår knyttet til driften av anlegget.

Vi har vurdert om det vil kunne være tilstrekkelig med mindre inngripende tiltak enn å kalle tillatelsen tilbake, men kan i utgangspunktet ikke se at dette er tilfelle. Det foreligger etter vår

oppfatning tilstrekkelig kunnskap og det er ikke grunn til å tro at vilkår knyttet til driften vil være tilstrekkelig for å unngå skade på naturmangfold.

Negative konsekvenser for den begünstigede part, her Mowi ASA, skal tas med i vurderingen av om tillatelsen skal trekkes tilbake. Vi ber derfor spesielt om at dere belyser de konsekvenser en eventuell tilbaketrekking/omgjøring vil få for virksomheten. Herunder ber vi om at det redegjøres for hva som er planlagt når det gjelder drift på lokaliteten fremover.

Det vil ved et eventuelt vedtak om tilbaketrekking av tillatelsen bli satt tidspunkt for tilbakekallelsen.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Oddlaug Ellen Knutsen
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Mattilsynet - Region Nord	Felles postmottak, Postboks 383	2381	Brumunddal
Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Rødøy kommune		8185	Vågaholmen
Fiskeridirektoratet Region Nordland	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø